

Програма за зачувување на природата во Македонија

Повик за предлози за Едукативен центар за зачувување на природата во Брегалничкиот регион Насоки за аплицирање

1. Вовед

Република Македонија располага со извонредна биолошка разновидност и значајни природни вредности. Меѓутоа, овие потенцијали се изложени на влијанија и во овој дел недостасуваат законски, регулаторни, методолошки, технички и финансиски средства за зачувување на биолошката разновидност и природните вредности.

Програмата за зачувување на природата е фокусирана кон следните Програмски цели:

1. Подобрена рамковната состојба за зачувување на природата;
2. Националните, регионалните и локалните власти се согласни за примена на одржливи и ефективни мерки за зачувување на природата во горниот дел на Брегалничкиот регион;
3. Граѓаните и локалните власти во Брегалничкиот регион стекнаа искуство во управување со биолошката разновидност, истовремено генерирајќи ги економските придобивки од одржливото користење на нивните природни ресурси;
4. Центарот за развој на Источен плански регион постепено станува лидер во развојот и промоцијата на зачувувањето на природата во Брегалничкиот регион.

Исполнувањето на Програмската цел 3 е директно поврзано со поддршка на локалните заедници и единиците на локална самоуправа во нивните напори за зачувување на природата и примена на принципите на одржлив развој.

Во текот на 2013 година од страна на Програмскиот Тим за Координација беше спроведено истражување за испитување на степенот на јавна свест за природата во Брегалничкиот слив, како и за познавање на Програмата за зачувување на природата во Македонија. Од истражувањето може да се нагласат два главни заклучоци:

- Сите испитани категории сметаат дека нивото на зачувување на природата во регионот не е доволно. Ниското ниво на јавна свест е посочено како една од главните причини за ваквата состојба и
- Теренските активности, медиумската кампања и едукативниот процес се детектирани како најсоодветни начини за подигање на јавната свест за зачувување на природата во регионот.

Од овие два заклучоци може да дефинираме дека јавна свест за зачувување на природата во Брегалничкиот регион е на ниско ниво, а најнеефективни начини за подигање на свеста се спроведување на теренски активности, медиумска кампања и преку процесот на едукација.

2. Цели

Програмата за зачувување на природата во Македонија (ПЗП) ќе поддржи основање на Едукативен центар за зачувување на природата, како позитивен пример кој ќе допринесе за постигнување на главната цел на Програмата. Едукацијата е една од најважните алатки во процесот за подигање на јавната свест за зачувување на природата, која исто така е препознаена и од страна на институциите и граѓаните кои живеат во Брегалничкиот регион. Основањето на Едукативен центар за зачувување на природата во Брегалничкиот регион ќе допринесе и за подигање на јавната свест за зачувување на природата и во поширокиот регион.

Едукативниот центар за зачувување на природата во Брегалничкиот регион треба да се основа во Брегалничкиот регион, во веќе постоечки објект кој може да се адаптира во Едукативен центар. Програмата за зачувување на природата во Македонија во рамки на овој повик ќе ја поддржи

адаптацијата на едукативниот центар. Во следната фаза, Програмата за зачувување на природата во Македонија, во соработка со Проектот Едукација за зачувување на природата во Брегалничкиот регион и со насоки од надворешен експерт, ќе го поддржи опремувањето и внатрешното уредување на Едукативниот центар како и промотивни активности. Во опремувањето на Едукативниот центар ќе даде придонес и третиот проект кој се реализира во Брегалничкиот регион, а е финансиран од Швајцарската Конфедерација - проектот План за управување со речниот слив на Брегалница (ПУРС) преку обезбедување на податоци и подготовка на едукативни материјали кои ќе ги користи Едукативниот центар.

Главна целна група на корисници на Едукативниот центар се младите луѓе кои живеат во Брегалничкиот регион и пошироко во Република Македонија и соседните земји, но исто така Едукативниот центар може да биде ставен во функција на развој на туризмот во регионот и да биде посетен и од страна на сите заинтересирани граѓани.

Апликантите треба да развијат идеја за функционалната поставеност на Едукативниот центар и како тој ќе биде позициониран за да одговори на барањата и потребите на целните групи од регионот. Во рамки на Едукативниот центар треба да има функционални целини кои се наменети за едукативни/презентациски активности, изложбен дел и дел за административни потреби. Едукативниот центар треба да биде во согласност со природата: во реконструкцијата, како и во секојдневното функционирање треба да бидат применети принципи за енергетска ефикасност и техники кои не ја нарушуваат природата. Апликантите мора да прикажат на кој начин ќе го организираат управувањето со отпад, отпадни води и други еколошки аспекти кои се од важност. Ги охрабруваме апликантите да ја земат предвид можноста за користење на автентични материјали при реконструкцијата. Од особена важност во разработката на концептот е одржливоста на Едукативниот центар и неговата функционалност.

3. Критериуми за подобност

- Апликанти

Во рамки на овој повик, подобни апликанти кои може да поднесат апликација се единиците на локална самоуправа од сливот на реката Брегалница: Берово, Винаца, Делчево, Зрновци, Карбинци, Кочани, Кратово, Конче, Лозово, Македнска Каменица, Пехчево, Пробиштип, Свети Николе, Чешиново-Облешево и Штип.

- Локација

За да биде подобен за финансирање, предложениот проект мора во целост да се реализира во област која физички е дел од хидролошкото сливно подрачје на реката Брегалница. Предложената локација треба да биде лесно достапна за посетителите и задолжително да се наоѓа во близина на област со специфична природна вредност.

Предложената локација (објектот предложен за инвестиција) треба да биде во сопственост на општината, или во државна сопственост, со трајно право на користење на општината.

Апликантите треба да приложат Одлука од Советот на општината за поддршка на реализација на проектната идеја, како и обврска дека намената на објектот кој е предмет на инвестиција за Едукативен центар за зачувување на природата нема да биде променета најмалку 10 години после завршување на проектот и прифаќање на финалниот извештај од страна на Програмата за зачувување на природата.

Во случај проектот да биде одобрен и да не се почитува оваа клаузула, грантистот ќе биде обврзан да го врати полниот износ на финансиската поддршка што ја има добиено од Програмата за зачувување на природата во Македонија.

-Активности

Подобни активности во рамки на овој повик за предлог проекти се подготовка на техничка документација, реконструкција/адапација на Едукативниот центар. Доколку има потреба, може да се предвиди и доградба или надградба на постоечкиот објект.

Во рамки на овој повик од страна на ПЗП ќе биде поддржана имплементацијата само на еден проект, предходни активности или трошоци за подготвителни работи не може да бидат надоместени.

Сите инвестициски активности мора да се реализираат на општинска или државна сопственост и објектот да е внесен во ДУП/ урбанистички план или урбанистичка планска документација пред потпишувањето на Договорот за финансиска поддршка.

Сопственоста треба да биде:

- Ослободена од било какви обврски (хипотека, Договор за времено користење, концесија и слични обврски);
- да не е предмет на тековни судски спорови;
- да не е предмет на извршување, согласно националната законска регулатива.

Сите предвидени активности во рамки на овој повик треба да бидат поткрепени со идеен проект.

- Финансиско учество

Апликантите не се обврзани да обезбедат сопствено финансиско учество за подобните трошоци во рамки на проектот. Меѓутоа, доколку вкупниот буџет на проектот го надминува износот на финансиска поддршка од Програмата за зачувување на природата, апликантите треба да имаат капацитет да обезбедат сопствено учество за целосно реализирање на проектот. Во тој случај, сопственото учество треба да биде потврдено со Одлука од Советот на општината.

4. Буџет

Максималната финансиска поддршка во оваа фаза за реконструкција и адапација на Едукативен центар за зачувување на природата од Програмата за зачувување на природата во Македонија е 150.000 CHF. Средствата се неповратни во вид на грант.

Ќе биде поддржана реализацијата на само еден предлог проект.

-Подобни трошоци

Само подобните трошоци може да бидат земени предвид за финансирање во рамки на грантот. Подобните трошоци мора да бидат засновани на реални трошоци кои се поткрепени со соодветни документи. Во рамки на овој повик подобни се следните видови на трошоци:

- Трошоци за подготовка на техничка документација(Основен проект, ревизија)
- Трошоци за реконструкција/адапација на објектот
- Трошоци за доградба или надградба на постоечкиот објект
- Трошоци за уредување на дворното место на објектот
- Други непредвидени трошоци, кои може да бидат прифатени само после официјално одобрување од страна на ПЗП. Овие трошоци не треба да надминуваат повеќе од 3% од вкупниот одобрен буџет од ПЗП.

Процентите трошоци за градежни работи треба да бидат приложени дополнително како Предмер пресметка во Excel, врз основа на подготвениот Идеен проект.

Данокот на додадена вредност не е подобен трошок.

За да бидат подобни за финансирање во рамките на овој повик за предлог проекти, трошоците не смее предходно да биле одобрени за финансирање од други фондови и треба реално да се

настанати за време на реализацијата на проектот, согласно активностите кои се дефинирани во Апликацијата за грант.

5. Времетраење на проектот

Селектираниот проект ќе отпочне со реализација после потпишување на Договорот со ПЗП. Анекси на договорот на терет на давателот на грантот нема да се прифаќаат. Доколку се појават дополнителни трошоци истите ќе бидат на терет на Општината корисник на грантот. Максималниот период за реализација на проектот е 12 месеци.

6. Одржливост

Одржливоста претставува многу значаен елемент во рамки на овој повик за предлог проекти. Апликантите треба да објаснат како ќе биде обезбедена одржливоста на крајните резултати од проектот после неговото завршување. Апликантите треба посебно да обрнат внимание на функционалната и финансиската одржливост на Едукативниот центар, преку сеопфатна анализа на неопходните предуслови за непречено функционирање на Едукативниот центар, вклучително и неопходните финансиски средства. При тоа реално треба да се направи проекција на очекуваните приходи од активностите и услугите на Едукативниот центар, а во случај овие средства да не се доволни за обезбедување на секојдневното работење, треба да се посочат изворите и износите на дополнителни средства.

Од тие причини, како задолжителен документ во фазата на доставување на Апликација за грант е Бизнес планот, кој треба да покаже како Едукативниот центар ќе функционира и ќе биде управуван после периодот на реализација на проектот, како и финансиската одржливост. Овој дел треба да вклучи опис на сопственост, неопходните последователни активности и потребните ресурси за да се обезбеди одржливост на крајните резултати постигнати со реализација на проектот, вградени стратегии и сл. Посебно внимание апликантите треба да обрнат на финансиската одржливост, трошоците за ефективно функционирање на Едукативниот центар и како ќе бидат обезбедени неопходните финансиски средства.

7. Анекси

Следните анекси треба да бидат обезбедени и приложени во процесот на аплицирање:

1. Одлука од Советот на општината за поддршка на подготовката и реализацијата на проектот, како и јасно прифатена обврска дека намената на објектот кој е предмет на инвестиција за Едукативен центар за зачувување на природата нема да биде променета најмалку 10 години после завршување на проектот (Оригинал);
2. Документи кои ја потврдуваат сопственост на објектот/зградата:
  - Документ за сопственост на недвижноста/ објектот кој ќе биде предмет на инвестиција (Оригинал);
3. Изјава потпишана од овластен застапник на сопственикот на објектот дека зградата:
  - е ослободена од било какви обврски (хипотека, Договор за времено користење, концесија и слични обврски);
  - не е предмет на тековни судски спорови;
  - не е предмет на извршување, согласно националната законска регулатива.
4. Идеен проект за реконструкција/адаптација на зградата;
5. Фотографии од објектот и околината. На позадина од фотографиите треба да стои: име на апликантот, точен назив на локацијата, место и датум кога е направена фотографијата.
6. Извадок од Детален Урбанистички План/Урбанистички план или Урбанистичка планска документација/или Одлука од Советот на општината за отпочнување на постапка за изготвување на урбанистички план/урбанистичка планска документација

Како анекси може да бидат приложени и други документи кои се од значење за проектот. Во поглавје 8 може да најдете подетално објаснување за неопходната документација која треба да биде доставена со Проектните концепти и Апликацијата за грант.

8. Процедура за аплицирање

Во рамки на овој повик процесот на аплицирање ќе се одвива во две фази:

1. Првата фаза е подготовка на Проектен концепт, кој има цел да ја објасни генералната идеја за реализација на проектот, функционалноста и одржливоста на Едукативниот центар за зачувување на природата во Брегалничкиот регион.

Проектниот концепт треба да биде подготвен од сите заинтересирани апликанти и не треба да надминува 10 страници.

Апликантите треба да го достават Проектниот концепт придружен со Анексите 1, 2 и 5 во оригинал и една печатена копија, а исто така треба да биде доставено и CD со електронска верзија во pdf кое ги содржи сите документи кои се приложени во хартиена форма. Содржината на електронската форма треба да е идентична со доставените документи во хартиена форма. Проектните концепти треба да бидат доставени најдоцна до **30 јуни 2014 година, до 16.00**. Проектните концепти мора да пристигнат во запечатено плико преку пошта, со користење на услуга за брза испорака или да бидат донесени директно (во тој случај лицето што врши испорака ќе добие потврда за приемот), во Локалната проектна канцеларија на Програмата за зачувување на природата во Македонија во Пехчево на следната адреса:

Програма за зачувување на природата во Македонија
Локална проектна канцеларија
Ул Маршал Тито бр 3,
2326 Пехчево.

На пликото задолжително треба да стои референтниот број на повикот (**Реф.бр 3/2014**)

2. Во втората фаза, 3 пред-селектирани апликанти кои имаат најдобро оценети Проектни концепти ќе бидат поканети да подготват и достават Апликативен пакет составен од: Апликација за грант придружена со анексите 3, 4 и 6 во еден оригинал и една печатена копија и Бизнис план за Едукативниот центар, со користење на форматот подготвен од страна на Програмата за зачувување на природата во Македонија што е дел од Апликативниот пакет. Исто така треба да се достави и CD со електронска форма во pdf на сите приложени документи, при што електронската форма треба да биде идентична со приложените документи во хартиена форма. Апликативниот пакет треба да биде доставен најдоцна до **20 август 2014 година до 16.00 часот**. Апликативниот пакет мора да пристигне во запечатено плико преку пошта, со користење на услуга за брза испорака или да биде донесен директно (во тој случај лицето што врши испорака ќе добие потврда за приемот), во Локалната проектна канцеларија на Програмата за зачувување на природата во Македонија во Пехчево на следната адреса:

Програма за зачувување на природата во Македонија
Локална проектна канцеларија
Ул Маршал Тито бр 3,
2326 Пехчево.

На пликото задолжително треба да стои референтниот број на повикот **(Реф.бр 3/2014)**

Апликатнтите може да достават прашања кои се од важност за процесот на аплицирање во пишана форма, не подоцна од 10 календарски денови пред крајниот рок за доставување на предлози. Програмскиот тим за координација ќе одговори најдоцна 8 дена пред крајниот рок за доставување на предлози.

9. Евалуација и селекција на апликациите

Сите пристигнати Проектни концепти ќе бидат евалуирани од страна на Комисија за евалуација, составена од по еден претставник од Програмскиот тим за координација, донаторот SDC и Центарот за развој на Источен плански регион. Пред процесот на оценување членовите на Комисија за евалуација ќе ги посетат сите апликанти и задолжително ќе направат увид на лице место на предложените локации, со цел да се увиди моменталната состојба. Евалуацијата на Проектните концепти и селекцијата на најдобрите концепти ќе биде направена најдоцна до 10 јули, 2014 година.

Информација до сите апликанти ќе биде испратена најдоцна 3 дена после донесената одлука од страна на Комисијата за евалуација.

Во следната фаза, доставување на Апликативен пакет ќе бидат поканети да учествуваат 3 апликанти кои имаат најдобро оценет Проектен концепт.

Рок за доставување на Апликативен пакет е 20 август, 2014.

Евалуацијата на Апликативните пакети и конечната селекција на проектот кој ќе биде поддржан за финансирање ќе биде направена од страна на Управниот одбор на Програмата за зачувување на природата во Македонија, најдоцна до 10 септември, 2014.

Сите добиени предлог проекти од страна на апликатите ќе бидат оценувани согласно следните чекори и критериуми:

Чекор 1: Административна проверка

Административна проверка е дел од процесот на евалуација на проектните концепти која е заснована на следните критериуми:

бр	Административни критериуми	ДА	НЕ
1.	Предлог проектот е доставен пред крајниот рок		
2.	Сите делови од Форматот за проектни концепти и придружните документи се доставени во оригинал и една печатена копија		
3.	Доставена е електронска веризја на Форматот за проектни концепти и анексите		
4.	Форматот за проектни концепти во целост е пополнет согласно урнекот на ПЗП		
5.	Приложена е Одлука од Советот на општината во оригинал		
6.	Приложен е документ за сопственоста на објектот кој ќе биде предмет на инвестиција во оригинал.		
7.	Има приложено фотографии од локацијата со наведени име на апликантот, точна локација на објектот, место и датум кога е направена фотографијата		

Само проектните концепти кои ги исполнуваат сите критериуми наведени погоре во однос на критериумите за административна проверка ќе бидат евалуирани понатаму во следната фаза, во однос на квалитетот.

Табела за евалуација на проектните концепти:

Оддел	Максимални поени	Проектен концепт
1. Резиме на проектот	5	
1.1 Колку јасно и разбирливо се опишани проектната идеја и контекстот	5	
2. Релевантност	25	
2.1 Колку е релевантен проектот во однос на специфичните цели на овој повик за проектни концепти?	5	
2.2 Колку е релевантна предложената локација во однос на Програмските цели на ПЗП?	10	
2.3 Колку јасно се дефинирани и стратешки избрани целните групи? Дали нивните потреби се јасно дефинирани и дали проектот соодветно се фокусира на овие потреби?	5	
2.4 Колку јасно се објаснети ризиците и пристапот да се намалат или елиминираат потенцијалните ризици?	5	
3. Методологија и одржливост	60	
3.1 Дали предложените активности се соодветни, практични и во согласност со специфичните цели и очекуваните резултати?	15	
3.2 Колку јасно се дефинирани услугите и продуктите што ќе ги обезбедува Едукативниот центар?	15	
3.3 Колку е адекватен пристапот за маркетинг (целни групи, промотивни активности и сл)?	10	
3.4 Дали предложената организациска структура за Едукативниот центар е соодветна за ваков тип на објекти?	10	
3.5 Колку предложениот проектен концепт е економичен и финансиски одржлив?	10	
4. Искуство и оперативен капацитет на апликантот	10	

4.1 Дали апликантот има доволно искуство во управување со проекти и доволно техничко искуство (предходно искуство во реализација на слични проекти)?	10	
Вкупно поени	100	

За евалуација на Апликацијата за грант, посебна табела за евалуација ќе биде корисена за оценка на Бизнес планот и вкупниот број на поени од Бизнес планот (ВБПБП) ќе биде вклучен во табелата за евалуација.

Оддел	Максимални поени	Апликација за грант
1. Релевантност	15	
1.1 Колку предложениот проект е релевантен за специфичните цели на овој повик за проекти? Забелешка: Максималниот број на поени - 5 ќе биде доделен само на предлозите кои ќе содржат елементи на додадена вредност, како што се промоција на родова еднаквост и еднакви можности	5	
1.2 Колку е релевантна предложената локација во однос на Програмските цели на ПЗП?	5	
1.3 Колку јасно се дефинирани и стратешки избрани целните групи? Дали нивните потреби се јасно дефинирани и дали проектот соодветно се фокусира на овие потреби?	5	
2. Методологија	15	
2.1 Дали предложените активности се соодветни, практични и конзистентни со целите и очекуваните резултати? Дали предлог проектот содржи објективно верификувачки индикатори за крајните резултати на проектот? Дали акциониот план е јасен и изводлив?	5	
2.2 Колку е кохерентен идејниот проект (особено колку се земени во предвид принципите на енергетска ефикасност и практики кои се во согласност со животната средина)?	5	
2.3 Дали предлог проектот има иновативни елементи?	5	
3. Одржливост	60	
Вкупен број на поени од Бизнес планот (ВБПБП) x 0.6		

4. Буџет и рентабилност	10	
4.1 Дали е задоволителен соодносот меѓу предвидените трошоци и очекуваните резултати?	5	
4.2 Дали предложените трошоци се неопходни за имплементација на предлог проектот?	5	
Вкупно поени	100	

Преку Програмата за зачувување на природата во Македонија ќе биде поддржана реализацијата само на еден проект. После потпишување на Договорот за реализација на проектот помеѓу општината- грантист и Програмата за зачувување на природата во Македонија, ќе следува изработка на техничка документација - Основен проект за објектот кој е предмет на инвестиција, согласно Идејниот проект и насоките од стручни лица за ваков вид на објекти кои ќе бидат обезбедени од страна на донаторот, по што ќе се реализира и реконструкцијата/адаптацијата на објектот. Постапката за набавка ќе биде спроведена согласно Методологијата за реализација на тендерски процедури на Програмата за зачувување на природата во Македонија. Од страна на Програмата за зачувување на природата во Македонија ќе биде обезбеден надзор над извршувањето на градежните работи.

Информации за контакт:

Проектна канцеларија на Програмата за зачувување на природата во Македонија
Кичевска 1, 1060 Скопје
тел. 02 2031 193; 02 2033 846
e-mail: cvetan@farmahem.com.mk

Локална проектна канцеларија на
Програмата за зачувување на природата во Македонија
Маршал Тито 3, 2326 Пехчево
тел. 033 441 101
e-mail: jasminika@bregalnica-ncp.mk